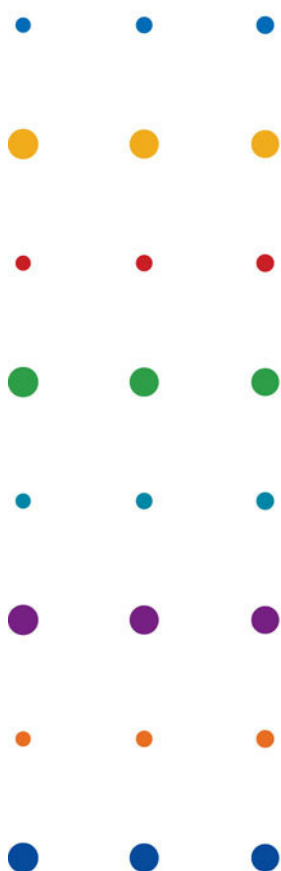

IJsseldelta-Zuid

PlanMER partiële provinciale
planherzieningen
Startnotitie besluitMER

Samenvatting

Provincie Overijssel

Maart 2008
Definitief

IJsseldelta-Zuid

PlanMER partiële provinciale planherzieningen

Startnotitie besluitMER

Samenvatting

dossier : B1048.01.001

registratienummer : ON-D20080394

versie : 1

Provincie Overijssel

Maart 2008

Definitief

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING EN PROCEDURE	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Procedure	3
1.3	Te nemen besluiten	4
1.4	Leeswijzer	5
2	HET VOORNEMEN	5
2.1	Beschrijving Masterplan	6
2.2	Planelementen	6
2.3	Alternatieven	8
3	EFFECTEN EN VERGELIJKING ALTERNATIEVEN	10
4	MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF	14
5	VOORKEURSALTERNATIEF	16
6	WAT MOET NOG NADER ONDERZOCHT WORDEN?	17
	COLOFON	19

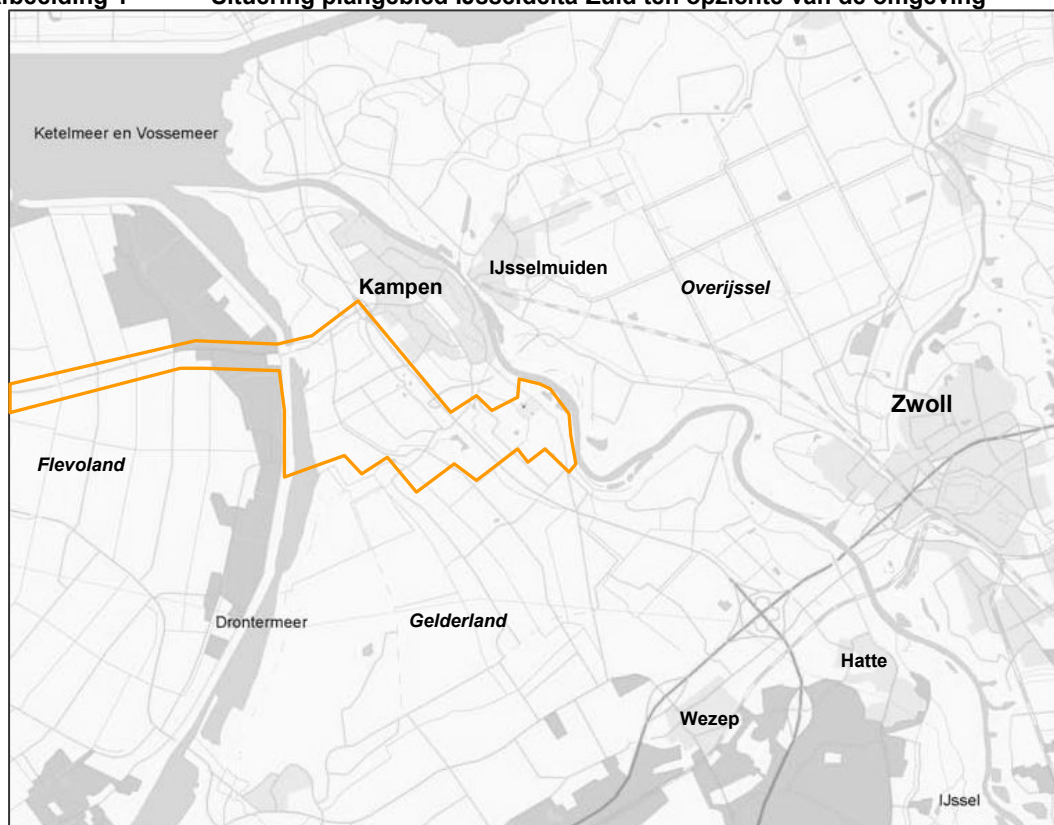
1 INLEIDING EN PROCEDURE

1.1 Aanleiding

Project IJsseldelta behelst een integrale gebiedsontwikkeling voor het stedelijk netwerk Zwolle - Kampen. IJsseldelta bestaat uit twee deelprojecten: IJsseldelta-Noord voor de versterking van het Nationaal Landschap IJsseldelta en IJsseldelta-Zuid met als doel de integrale stedelijke ontwikkeling van Kampen in combinatie met hoogwaterbescherming. Voor IJsseldelta-Zuid is een Masterplan opgesteld. Dit 'Masterplan Veilig wonen, werken en recreëren in IJsseldelta Zuid' is in het najaar van 2006 door de gemeenteraden van Kampen, Zwolle, Oldebroek en Dronten, Provinciale Staten van Overijssel en het algemeen bestuur van Waterschap Groot Salland vastgesteld.

Belangrijk onderdeel van het Masterplan is de versnelde aanleg van een bypass tussen de IJssel en het Drontermeer en de daarmee samenhangende mogelijkheden voor de woningbouwontwikkeling ten zuiden en ten westen van Kampen. Een van de voorwaarden daarvoor is dat in 2008 het Streekplan Overijssel 2000+ en het Provinciaal Omgevingsplan Flevoland 2006 worden herzien. In 2009 moeten vervolgens bestemmingsplannen worden vastgesteld en dijkverleggingsplannen/waterkeringsplannen worden goedgekeurd. Het planMER vormt tevens de startnotitie voor het besluitMER dat voor het bestemmingsplan en dijkverleggingsplan wordt opgesteld.

Afbeelding 1 **Situering plangebied IJsseldelta-Zuid ten opzichte van de omgeving**

1.2 Procedure

Om IJsseldelta-Zuid te ontwikkelen, moeten de voorgenomen ontwikkelingen planologisch worden vastgelegd. Op grond van artikel 7.2 en 7.2a van de Wet milieubeheer en het Besluit tot wijziging van het Besluit milieueffectrapportage 1994 moet ten behoeve van de besluitvorming over de partiële planherzieningen in Overijssel en Flevoland een planMER (hierna te noemen MER) worden opgesteld.

Dit omdat de partiële planherzieningen het kader scheppen voor een aantal m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten (zie paragraaf 1.3). Bovendien zijn deze activiteiten voorzien in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden (Drontermeer, Ketelmeer en Vossemeer, IJsseluitwaarden) en kunnen significante effecten niet op voorhand worden uitgesloten. Het opstellen van het planMER dient ertoe om het milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming door de provincies Overijssel en Flevoland over de partiële planherzieningen.

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Partiële Provinciale planherzieningen IJsseldelta-Zuid is door beide provincies informatie gegeven over de reikwijdte en het detailniveau voor het planMER ten behoeve van de partiële planherzieningen. Op 15 mei 2007 hebben Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel en de Provincie Flevoland de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau IJsseldelta-Zuid vrijgegeven voor inspraak en advies. De notitie geeft naast de beoogde reikwijdte en het beoogde detailniveau van het op te stellen planMER een toelichting op het voornemen van Gedeputeerde Staten van Overijssel en Flevoland. Tevens hebben Overijssel en Flevoland in deze notitie aangegeven welke alternatieven, varianten en aspecten worden onderzocht.

In essentie gaat het binnen het plangebied om alternatieven voor de verschillende planonderdelen:

- bypass;
- woningbouw;
- jachthaven;
- N307/N23.

De concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft vanaf 24 mei 2007 gedurende een periode van vier weken ter inzage gelegen. Ook is deze gelijktijdig voor advies toegezonden aan de wettelijke adviseurs. In totaal zijn zestien adviezen en zienswijzen binnengekomen. Tevens heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage op 12 juli 2007 haar advies uitgebracht. Met inachtneming van de inspraakreacties en adviezen hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel en Flevoland de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het planMER IJsseldelta-Zuid vastgesteld op 11 september 2007, respectievelijk 2 oktober 2007.

Het planMER IJsseldelta-Zuid vormt tevens de start van de procedure voor de besluitm.e.r.-procedure. Deze is noodzakelijk voor de vaststelling van het bestemmingsplan en dijkverleggingsplan. Het planMER wordt hiermee tevens als startnotitie besluitMER aangemerkt. Het planMER / startnotitie besluitMER wordt ter inzage gelegd, waarbij direct wordt aangegeven wat in het besluitMER nader wordt onderzocht op inrichtingsniveau. Dit houdt in dat tijdens de inspraakperiode kan worden ingesproken op de volledigheid en objectiviteit van het planMER, maar ook kan worden ingesproken op de nadere onderzoeken die voor het besluitMER noodzakelijk zijn (startnotitie besluitMER).

De commissie voor de m.e.r. wordt gevraagd om naast het uitbrengen van een toetsingsadvies over het planMER ook te adviseren over de Richtlijnen voor het besluitMER. In hoofdstuk 9 paragraaf 9.3 van onderhavig MER wordt een doorkijk gegeven naar het vervolg, de besluit-m.e.r.

1.3 Te nemen besluiten

Om de gewenste ontwikkelingen uit het Masterplan mogelijk te maken, moeten er partiële planherzieningen plaatsvinden van het Streekplan Overijssel 2000+ en het Provinciaal Omgevingsplan Flevoland 2006. Met deze herzieningen start het formele besluitvormingstraject voor het Masterplan. De te nemen besluiten worden onderstaand nader toegelicht.

Streekplan Overijssel 2000+

Met een partiële herziening van het Streekplan Overijssel 2000+ moet over de volgende planelementen besluitvorming plaatsvinden. Deze onderdelen worden opgenomen in een partiële streekplanherziening.

- ruimtereservering voor de bypass;
- waterkeringen en kunstwerken (zoals sluizen);
- ruimtereservering voor de woningbouwopgave;
- ruimtereservering voor een jachthaven;
- nieuwe natuur als onderdeel van de EHS.

Omgevingsplan Flevoland 2006

Voor het Omgevingsplan Flevoland 2006 geldt dat over de volgende planelementen besluitvorming moet plaatsvinden. In de partiële herziening van het Omgevingsplan Flevoland 2006 worden deze ontwikkelingen opgenomen.

- wijziging van de N307 met 1 x 1 rijstroken naar een autoweg N23 met 2 x 2 rijstroken;
 - waterkering en kunstwerken voor zover van toepassing op Flevolands grondgebied;
- nieuwe natuur als onderdeel van de EHS.

Na het vaststellen van de partiële planherzieningen zullen nog verscheidene vervolgbesluiten moeten worden genomen en diverse procedures worden doorlopen.

1.4 Leeswijzer

In deze samenvatting komen de volgende onderdelen aan de orde:

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het voornemen. Hier wordt het Masterplan beschreven. Tevens worden de planelementen en alternatieven uit het MER beschreven.

Hoofdstuk 3 gaat in op de effecten van de integrale gebiedsontwikkelingen. Tevens wordt een vergelijking gegeven van de effecten van de integrale gebiedsontwikkelingsalternatieven ten opzichte van Nulalternatief.

In hoofdstuk 4 wordt kort aangegeven wat een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) is en hoe het MMA voor dit MER eruit ziet.

Hoofdstuk 5 geeft een beschrijving van het ontwikkelde voorkeursalternatief.

In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mate waarin het voorkeursalternatief voldoet aan de doelen uit het Masterplan.

Tot slot wordt in hoofdstuk 7 aangegeven wat nog nader onderzocht moet worden in het vervolg.

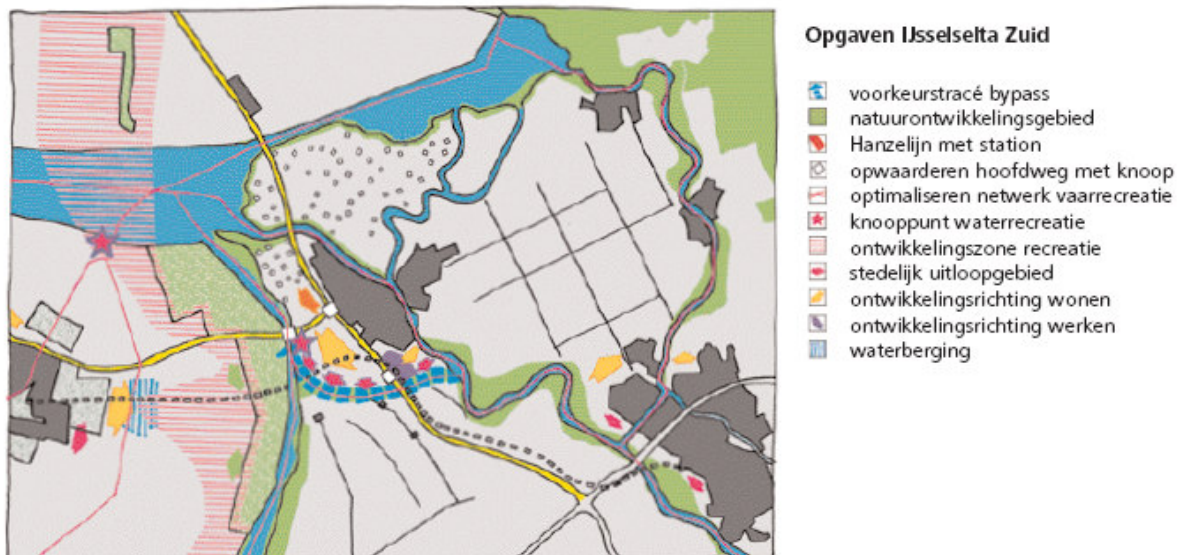
2 HET VOORNEMEN

IJsseldelta-Zuid is één van de twee deelprojecten van het gebiedsontwikkelingsproject 'IJsseldelta'. In het najaar van 2004 is gestart met de voorbereiding. In IJsseldelta-Zuid spelen meerdere ontwikkelingen, zoals de hoogwaterproblematiek, de Hanzelijn, de aanleg van natuur en ontwikkelen van nieuwe natuurwaarden, de opwaardering van de N307 tot de N23, de uitbreiding van Kampen en de verbreding van de N50, versterking van de toeristische infrastructuur en agrarische structuurversterking. De regio heeft in samenwerking met VROM, V&W en LNV een Masterplan opgesteld waarin de intentie is vastgelegd om nu al te komen tot een concreet begrensde bypass als oplossing voor de hoogwaterafvoer en daarmee af te zien van de maatregel zomerbedverlaging.

2.1 Beschrijving Masterplan

Het Masterplan geeft richting aan een aantal opgaven om de doelstellingen te behalen. Deze opgaven zijn meerledig en zijn onderverdeeld in de diverse ontwikkelingen die in het gebied op stapel staan. In afbeelding 2 zijn de verschillende opgaven gevisualiseerd. Deze opgaven worden doorvertaald naar het MER.

Afbeelding 2 Opgaven uit het Masterplan

2.2 Planelementen

Voor een deel van de opgaven moet nog formele besluitvorming plaatsvinden. Dit zijn tevens de planelementen die in dit MER centraal staan. Voor de verschillende planelementen zijn ook verschillende alternatieven onderzocht. Hier wordt in de volgende paragraaf op in gegaan.

De aanleg van een bypass en waterkeringen

De aanleg van een bypass en waterkeringen in de zuidelijke IJsseldelta is op termijn onvermijdelijk vanuit veiligheidsoogpunt en draagt substantieel bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied door het combineren van stedelijke uitbreiding, recreatie en natuurontwikkeling met rivierverruiming. Een vroegtijdige aanleg (voor 2015) is erg belangrijk in verband met meekoppeling en integratie van de ontwikkelingen in het gebied.

Infrastructuur N307/N23

De verbinding tussen Kampen, Dronten en Lelystad, en in breder verband de verbinding Zwolle-Alkmaar en Zwolle-Amsterdam, moet worden versterkt. De huidige N307 voldoet niet. De sociaal-economische ontwikkelingen van Oost-Flevoland en de mobiliteitsontwikkeling in de zone Lelystad-Dronten-Kampen zijn aanleiding voor een vergroting van de capaciteit en de veiligheid van het wegennet in deze zone. De Hanzelijn wordt aangelegd en de N307 en N50 opgewaardeerd. Daarmee vormt het gebied een belangrijke schakel in de Nederlandse infrastructuur. De opwaardering van de N307 tot N23 versterkt de verbindingen met Noord-Holland (Alkmaar) en Flevoland (met name met Dronten en Lelystad).

Woningbouw

Kampen krijgt de kans hier een hoogwaardig woonmilieu te vestigen dat de woonopgave van Netwerkstad Zwolle-Kampen combineert met de voordelen van de bypass. Zwolle-Kampen kent als economische motor voor Noord en Oost Nederland een gunstig vestigings-, woon- en werkklimaat. Daarnaast is de bevolking van Kampen de afgelopen jaren sterk gegroeid als gevolg van een relatief

hoog geboorteoverschot. Het is niet de verwachting dat dit in de komende jaren ineens sterk veranderd. De woningbouwproductie zal wel sterk veranderen aangezien deze de afgelopen jaren sterk achter is gebleven in Kampen. In combinatie met de verwachte gezinsverdunding en de regionale opgave voor Kampen zijn tot 2020 circa 4.000 en tot 2030 circa 6.000 nieuwe woningen nodig in de gemeente Kampen.

Recreatie

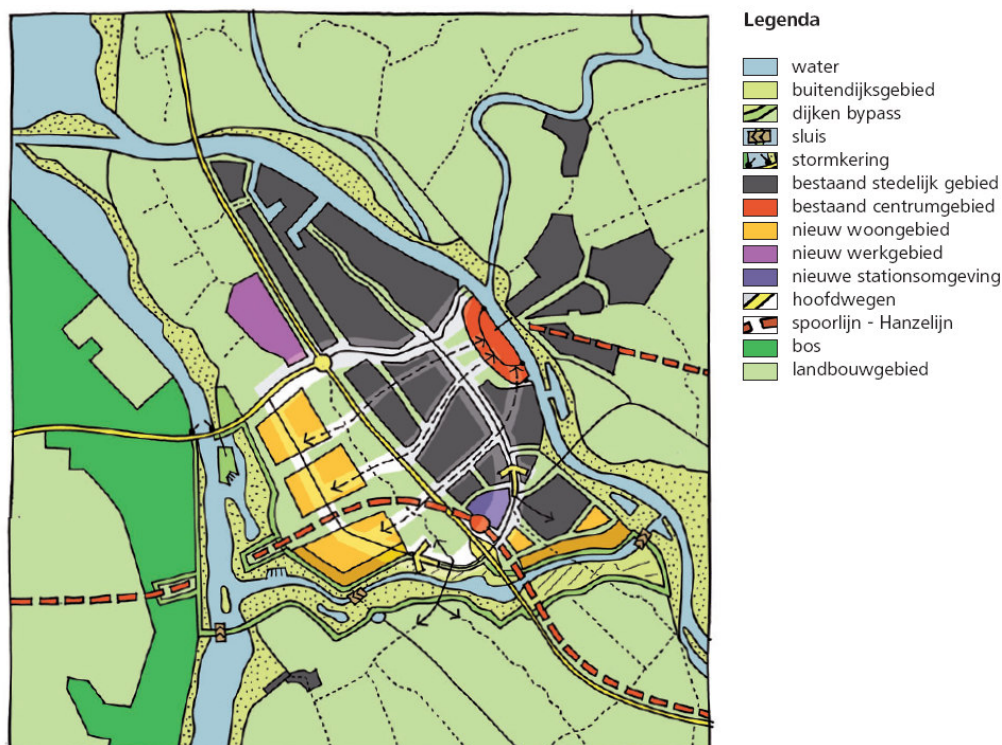
De bypass krijgt een nevenfunctie als recreatieve vaarroute. Hiermee wordt ingespeeld op de groeiende vraag naar faciliteiten voor de recreatietoervaart. Er is behoefte aan ruim 300 extra ligplaatsen. Buiten dit zijn de jacht-/verenigingshavens de grootste verblijfsaccommodatie sector in Kampen. Van de 23.000 overnachtingen in Kampen in 2003, waren er ruim 18.000 in jachthavens. De gemeente wil dit extra stimuleren, door zowel het uitbreiden van het aantal ligplaatsen als het verbeteren van het voorzieningenniveau. Daarnaast zal de nieuwe wijk 'Kampen-West' tot een grotere vraag naar ligplaatsen voor de recreatieve vaart leiden. De ambitie is hier een zeer waterrijk woonmilieu te ontwikkelen met een open vaarwater richting Vossemeer.

Naast hiervoor genoemde elementen zijn ook de volgende elementen integraal ingepast in het Masterplan:

- Natuur: de bypass wordt aangegrepen voor de ontwikkeling van een groot areaal nieuwe natuur. De bypass wordt een nieuwe schakel in de Ecologische Hoofdstructuur tussen de IJsseluitwaarden en de Veluwerandmeren.
- Economische ontwikkeling: de stationsomgeving van Kampen Zuid is het brandpunt van nieuwe bedrijvigheid. Daarnaast zorgt de bypass voor watergebonden werk.
- Agrarische structuur: onderdeel van de gebiedsontwikkeling is dat tevens een impuls wordt gegeven aan de versterking van de agrarische structuur.

In afbeelding 3 is het gewenste eindbeeld van de integrale gebiedsontwikkeling volgens het Masterplan weergegeven. Het Masterplan wordt in fasen uitgevoerd. De planning is dat de Hanzelijn in 2013 in gebruik komt, dat de bypass in 2015 inzetbaar is en dat tussen 2012 en 2030 de woningbouw en de aanleg van nieuwe natuur plaatsvinden (waar de natuur als mitigatie wordt ontwikkeld moet deze echter vooraf aan de 'schade' zijn gerealiseerd).

Afbeelding 3 Masterplankaart

2.3 Alternatieven

Voor de planonderdelen zijn er in het MER alternatieven opgesteld. Dit betreffen alternatieven ten aanzien van de bypass, woningbouw, jachthaven, waterkering en kunstwerken en de oeververbinding van de N23.

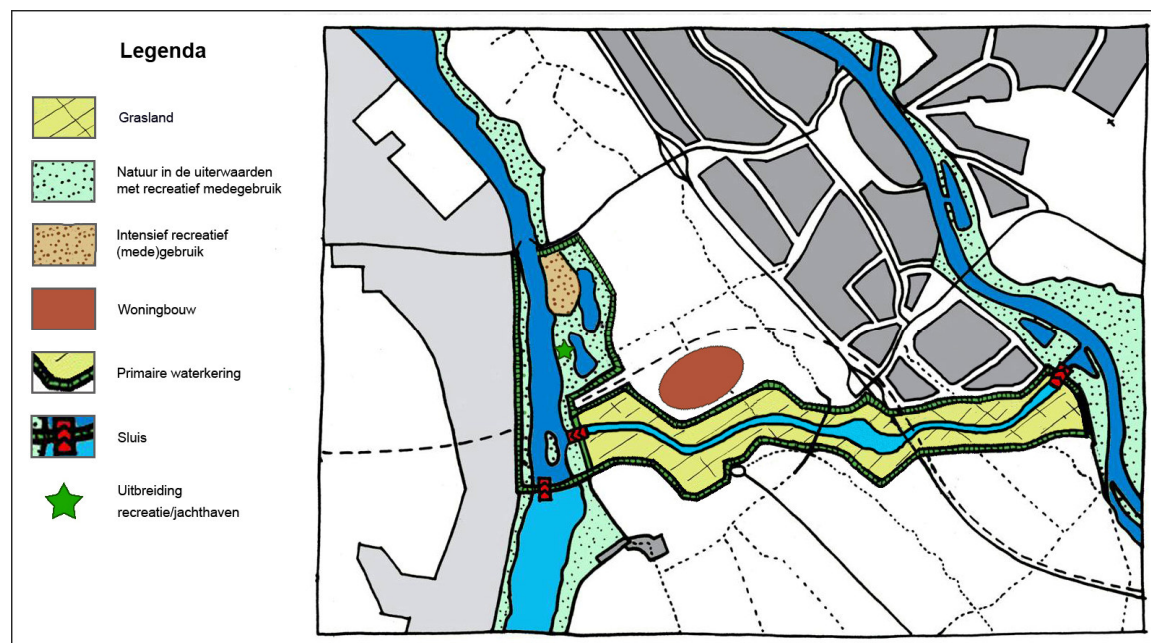
Van alle alternatieven zijn de effecten beoordeeld. Maar de integrale, gecombineerde ontwikkeling van alle elementen staat centraal in het MER. Dit houdt in dat in het MER een aantal logische combinaties is gemaakt van de alternatieven voor planelementen zoals hiervoor beschreven om zo alle mogelijkheden goed af te dekken. In totaal zijn drie alternatieven voor de integrale gebiedsontwikkeling (GOW) beschouwd.

Alternatief gebiedsontwikkeling 1

Het eerste integrale alternatief (GOW1) wordt gevormd door de combinatie van een groene bypass met binnendijks wonen en een uitbreiding van de bestaande jachthaven nabij de Roggebotsluis. Gekozen is voor de groene bypass met vaargeul omdat het een uitdrukkelijke doelstelling is vanuit het Masterplan om de bypass bevaarbaar te maken. Passend bij een groene bypass is een woningbouwlocatie die ook meer aansluit bij het bestaande polderlandschap en daarmee meer traditioneel van aard is. Dit alternatief gaat er voorts vanuit dat de omvang van de ingreep, met name het noodzakelijke grondwerk, zoveel mogelijk wordt beperkt. Om deze reden wordt ook de bestaande jachthaven uitgebreid, zodat ook zoveel mogelijk van reeds bestaande voorzieningen gebruik kan worden gemaakt.

Dit alternatief is ontworpen om veranderingen in grondwaterstanden zoveel mogelijk te voorkomen. De ruimtelijke vertaling van het alternatief GOW1 is weergegeven in afbeelding 4.

Afbeelding 4 Alternatief GOW1

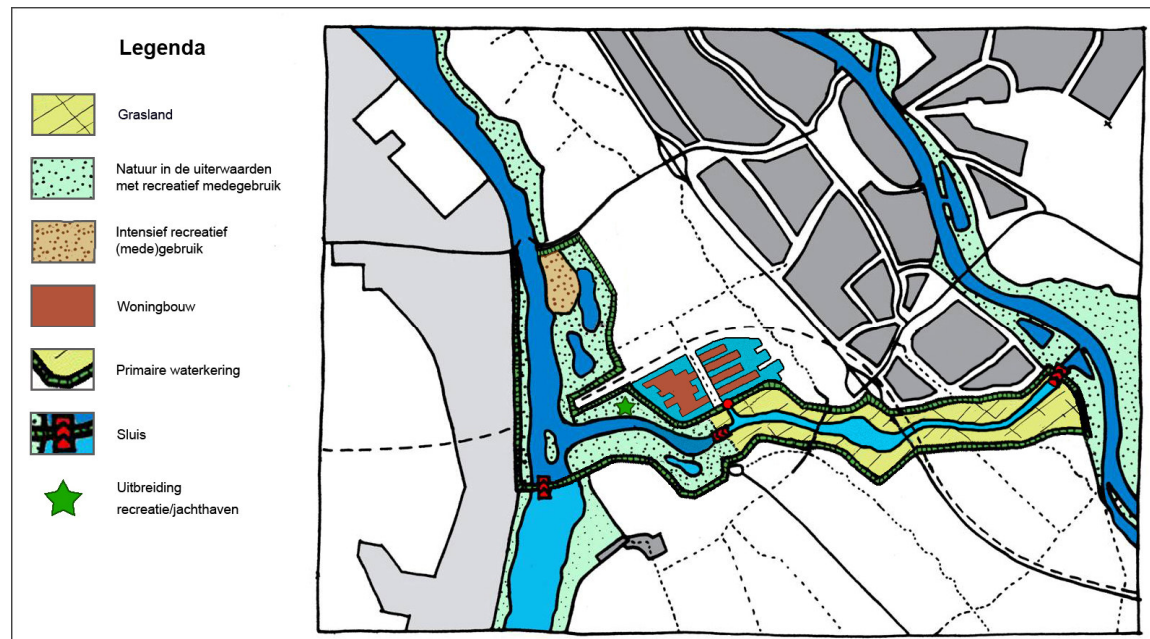
Alternatief gebiedsontwikkeling 2

Het tweede integrale alternatief (GOW2) is het alternatief zoals dat in hoofdlijnen ook in het Masterplan is weergegeven:

- Een bypass volgens het Masterplan met een deel op polderpeil. Ongeveer ter hoogte van de Molenkolk een sluis in de vaargeul om een peilverschil met het overige deel, op Vossemeerpeil, te overbruggen. Voor het hanteren van het polderpeil is bemaling noodzakelijk;
- Een waterrijk woongebied dat door middel van een sluis in de primaire waterkering wordt afgescheiden van de bypass. Omdat het water in het woongebied op polderpeil wordt gerealiseerd kan hier een situatie worden gecreëerd waarbij de sluis tussen woongebied en bypass vrijwel altijd open staat. In het geval van hogere waterstanden in de bypass zal de sluis worden gesloten, zodat het peil in het woongebied niet stijgt;
- In het westelijke deel van de bypass, nabij het woongebied, worden nieuwe mogelijkheden voor recreatie en een jachthaven gemaakt. Deze locatie vormt een duidelijke relatie met het nieuwe woongebied: een recreatief uitlooph gebied voor de nieuwe bewoners. De jachthaven op deze plaats biedt de mogelijkheid om eenvoudig de Veluwerandmeren en het IJsselmeer te bereiken.

De ruimtelijke vertaling van het alternatief GOW2 is weergegeven in afbeelding 5.

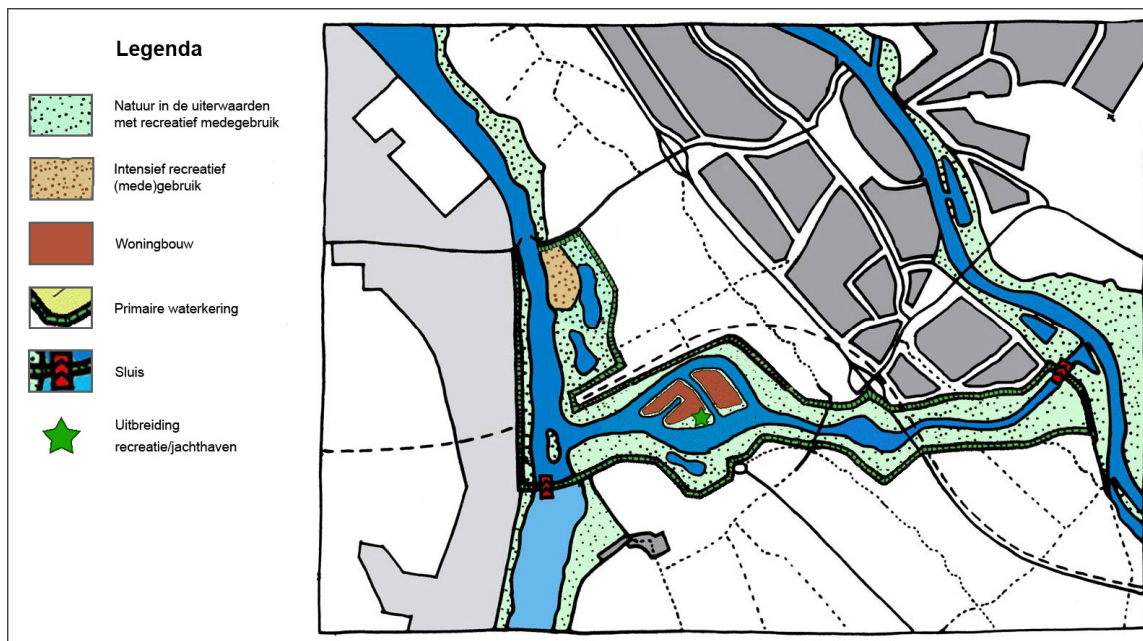
Afbeelding 5 GOW2

Alternatief gebiedsontwikkeling 3

Het derde integrale alternatief is ontworpen vanuit de gedachte een zo groot mogelijk aanéengesloten watergebied te realiseren. Door het hanteren van één peil in het gehele gebied van de bypass kan optimaal worden geprofiteerd van de mogelijkheden voor natuurontwikkeling in een dynamisch natuurlijk systeem (gekoppeld aan het Vossemeersysteem). In dit alternatief wordt de ruimte voor de bypass aanzienlijk vergroot en wordt het wonen buitendijks gerealiseerd. Op enkele eilanden worden woningen gerealiseerd op ten minste dijkhoogte, om zo te garanderen dat de woningen ook altijd droog blijven. Bij deze eilanden worden tevens mogelijkheden voor recreatie (bijvoorbeeld fiets- en wandelpaden en een dagstrandje) en ligplaatsen voor boten gecreëerd, zodat hier een geheel nieuw en bijzonder woon- en leefmilieu ontstaat (zie afbeelding 6 voor GOW3).

Afbeelding 6 GOW3

Nulalternatief

In het Nulalternatief wordt de voorgenomen activiteit niet uitgevoerd. Dit is de situatie die ontstaat als verschillende autonome ontwikkelingen plaatsvinden. De autonome ontwikkeling is de situatie die op termijn ontstaat als gevolg van vastgesteld beleid en/of natuurlijke processen. Het Nulalternatief vormt de situatie met zomerbedverlaging (1,5 m) en een aantal andere ontwikkelingen. In het nulalternatief wordt ervan uitgegaan dat de huidige Roggebotsluis intact blijft en er geen nieuwe sluis ten zuiden van het Reve eiland komt. Er wordt tevens van uitgegaan dat de noodzakelijke woningbouw voor Kampen niet gerealiseerd kan worden in het gebied ten Westen van Kampen maar gerealiseerd wordt bij IJsselmuiden.

3 EFFECTEN EN VERGELIJKING ALTERNATIEVEN

De voorgenomen ontwikkelingen hebben effect op de omgeving. In het MER zijn de effecten van de verschillende planelementen, de alternatieven voor de integrale gebiedsontwikkelingen en het nulalternatief in kaart gebracht. Omdat de totaalontwikkeling in het hoofdrapport centraal staat, is de effectbeoordeling hiervan weergegeven. In het bijlagerapport zijn ook de effecten van de afzonderlijke planelementen weergegeven.

De effecten zijn in alle situaties afgezet tegen de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen die niet tot het nulalternatief behoren. Ook het nulalternatief is op deze wijze beoordeeld, waardoor het voorkomt dat dit alternatief positief of negatief scoort.

De alternatieven zijn beoordeeld op verschillende milieuthema's, zoals water, bodem, natuur etc. Binnen deze thema's zijn verschillende criteria onderzocht. Voor de beoordeling is de volgende 7-puntsschaal gebruikt:

++	groot positief effect	--	groot negatief effect
+	positief effect	-	negatief effect
0/+	beperkt positief effect	0/-	beperkt negatief effect
0	geen relevant effect		

Water

Het nulalternatief kent een beperkt negatief effect. Door het verdiepen van de IJssel wordt het water tijdelijk troebel en kan de voedselrijkdom tijdelijk groter worden.

De GOW-alternatieven zijn alleen onderscheidend voor wat betreft mogelijke effecten op grondwaterstandveranderingen. Bij GOW3 zijn deze veranderingen relatief het grootst. Ten noorden van de bypass zullen deze veranderingen (5 tot 10 cm hogere grondwaterstand) niet of nauwelijks merkbaar zijn voor de huidige gebruikers. Ten zuiden van de bypass is dit voor een deel van het agrarisch gebied waarschijnlijk wel merkbaar.

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Water	Peildynamiek Veluwerandmeren en inundaties vanuit de IJssel	0	0	0	nvt
	Oppervlaktewaterkwaliteit	0	0	0	0/-
	Geohydrologie (grondwaterstandverandering)	0/-	0/-	-	0

Bodem

Voor de criteria *Bodemkwaliteit/nalevering uit de bodem* en *Vrijkomende (verontreinigde) grond* zijn alle alternatieven weinig onderscheidend in effecten. Er is in een klein deel van het gebied een lichte verontreiniging (categorie 1) aangetroffen in de bodem. Deze grond kan onder voorwaarden worden hergebruikt. Alle alternatieven hebben een negatief effect op het criterium *Bodemprofiel en zetting*. De ingrepen uit de alternatieven GOW1, 2 en 3 zijn omvangrijk en worden mede vanwege de omvang van het grondverzet als negatief bestempeld ten aanzien van een verstoring van het bodemprofiel. In GOW2 wordt de meeste grond vergraven en scoort daarmee relatief het meest negatief.

Het nulalternatief scoort negatief doordat het bodemprofiel van de IJssel wordt verstoord door de verdieping en omdat de woningbouw zal leiden tot zettingen. Hiermee wordt naar verwachting ook het huidige bodemprofiel verstoord.

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Bodem	Bodemprofiel en zetting	0/-	--	-	-
	Bodemkwaliteit/nalevering uit de bodem	0/-	0/-	0/-	0
	Vrijkomende (verontreinigde) grond	0/-	0/-	0/-	0/-

Natuur

Ruimtebeslag

Voor het criterium ruimtebeslag sluiten in alternatief GOW1 de natuurwaarden, in vergelijking met de andere modellen, het meest aan bij de huidige natuurwaarden van het poldergebied ten westen van Kampen. Er is in alle alternatieven sprake van verlies aan oppervlakte weidevogelgebied en leefgebied van soorten van sloten en slootkanten door de aanleg van de bypass. Het verlies aan oppervlak bestaande natuurwaarden van het polderlandschap is in GOW2 groter dan in GOW1. In GOW3 zijn de gevolgen voor bestaande natuur het grootst. Het verlies van oppervlak bestaand leef-, broed of voedselgebied is ten gevolge van de woningbouwlocaties en de aanleg van de bypass vergelijkbaar.

In het nulalternatief treedt alleen ruimtebeslag als gevolg van de woningbouwlocatie op. Dit gebied is relatief van beperkte ecologische waarde.

Beïnvloeding natuur door verandering waterhuishouding

In het nulalternatief treedt een beperkte verlaging van de grondwaterstanden op. In termen van Natura 2000 zal dit geen significant effect zijn, daarom wordt dit als beperkt negatief aangemerkt.

In alternatief GOW1 kan soortenrijk grasland ontstaan dat mogelijk ook enige betekenis heeft voor weidevogels en scoort ten opzichte van de bestaande situatie daarom het meest positief op dit criterium.

In alternatief GOW2 zijn deze kansen eveneens aanwezig maar voor een kleinere oppervlakte. In GOW3 zijn de verliezen aan bestaande natuurwaarden (grasland) het grootst. Dit alternatief scoort daarom het meest negatief. De hoge waterpeilen in combinatie met maaiveldverlaging bieden zeer grote kansen voor de uitbreiding van rietlanden die onder invloed van de opwaaiingsdynamiek van het Vossemeer staan. Deze kans komt met name in GOW3 en in iets mindere mate in GOW2 tot uiting. GOW1 kent deze kans niet.

Als gevolg van het hogere polderpeil in GOW1 en 2 zal het aantal kwelsoorten in aantal afnemen. In GOW3 zal zich noch diepe kwel noch lokale kwel in de bypass kunnen manifesteren. Dit gaat ten koste van de typische kwelsoorten in De Enk.

Ecologische relaties en barrièrewerking

De bypass vormt een nieuwe schakel tussen de IJssel en de Veluwerandmeren. In alternatief GOW3 is door het ontbreken van de sluis bij de monding in het Vossemeer de barrièrewerking geringer dan in GOW1 en 2. GOW3 scoort daarnaast het meest positief omdat hierbij het meeste nieuw leefgebied wordt gecreëerd voor diverse soorten vis die thuishoren in het groter water van de Veluwerandmeren

Verstoring door geluid of menselijke of menselijke activiteit

De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de bypass, zorgen voor verstoring van fauna door een tijdelijke geluidstoename en verstoring door bewegingen. In alternatief GOW3 is de verstoring het grootst omdat het hier een aaneengesloten gebied betreft. Ook na de realisatie is mede door de situering van de woonlocatie in alternatief GOW3 de verstoring het grootst.

Bij het nulalternatief is de verstoring als gevolg van de zomerbedverlaging tijdelijk tijdens de realisatie en het beheer. Bij de bouwwerkzaamheden voor de woningbouw treden grotere effecten op.

Natuurlijke inrichting

Op het criterium *Natuurlijke inrichting* scoort GOW3 het hoogst. De combinatie van moeras en rivierdynamiek in de gehele bypass in GOW3 levert de meest waardevolle bijdrage aan de verscheidenheid aan soorten en habitats op gebiedsniveau, de ligging van de jachthaven belemmert de natuurlijke inrichting minder en door de situering van de woonlocatie ontstaat er in dit alternatief meer oeverlengte en open water.

Het nulalternatief scoort beperkt positief omdat door de planologische reservering van de ruimte ten westen van Kampen hier voorlopig het huidige EHS beleid kan worden uitgevoerd. Hiertoe zal tussen De Enk en het Drontermeer ca 85 hectare nieuwe natuur worden gerealiseerd.

Biodiversiteit

Alle alternatieven, behalve het nulalternatief, scoren positief op het criterium *Biodiversiteit*. GOW2 heeft de hoogste score doordat hierbij de grootste verscheidenheid aan habitats kan bestaan.

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Natuur	Ruimtebeslag (verlies van leef-, broed- of voedselgebied)	0/-	-	--	0/-
	Beïnvloeding natuur door verandering waterhuishouding	+	0/+	-	0/-
	Ecologische relaties en barrièrewerking	0/-	-	+	0
	Verstoring door geluid of menselijke activiteit – aanlegfase	-	-	--	-
	Verstoring door geluid of menselijke activiteit – na realisatie	0/-	-	--	0/-
	Mogelijkheden voor natuurlijke inrichting	0	+	++	0/+
	Biodiversiteit	+	++	+	0

Landschap en cultuurhistorie

Het nulalternatief scoort negatief op een aantal criteria. Dit wordt vooral veroorzaakt door het feit in het Nationaal Landschap IJsseldelta grootschalige woningbouw wordt gepleegd.

De GOW alternatieven zijn op enkele onderdelen echt onderscheidend. In GOW1 lijken de *Vormen en structuren* binnen de bypass op de huidige vormen en structuren in het landschap. GOW2 en 3 sluiten hier minder bij aan. Bij GOW3 het verschil met de huidige vormen en structuren het grootst. Dit alternatief brengt daarentegen wel structuren uit het verleden terug

De grote omvang van de ingreep beïnvloedt de *Ruimtelijke opbouw* van het gebied en staat niet in verhouding met de kleinschaligheid van diverse, bestaande landschapselementen. De ruimtelijke opbouw blijft in GOW3 het minst behouden.

Alle alternatieven hebben een gering relevant effect op de *Herkenbaarheid van het landschap*. In GOW1 blijft binnen de bypass de polderstructuur het meest intact en herkenbaar. In GOW2 blijft deze deels behouden en in GOW3 verdwijnt deze in zijn geheel.

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Landschap en cultuurhistorie	Vormen en structuren	0/-	-	-	--
	Landschapselementen	0/-	0/-	0/-	0
	Ruimtelijke opbouw	0/-	-	--	--
	Belevingswaarde	0/-	0/-	0/-	--
	Herkenbaarheid van landschapstype	0/-	-	--	--
	Historisch geografische elementen	0	0	0	0
	Archeologische waarden	0	0	0	-
	Historisch bouwkundige elementen	0	0	0	0

Milieu

Voor de criteria *Geluidsbelasting oppervlak wonen*, *luchtkwaliteit* en *externe veiligheid* zijn alle alternatieven weinig onderscheidend in effecten. De aanleg van de planonderdelen in alle alternatieven zorgt voor tijdelijke hinder voor de omgeving. Van, naar en binnen het plangebied zal sprake zijn van veel bouwverkeer. In alternatief GOW2 en 3 zal meer sprake zijn van hinder dan bij alternatief GOW1. Dit wordt veroorzaakt door de grotere omvang van het grondverzet (GOW2) en de realisatie van de terp (GOW3).

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Milieu	Geluidbelasting oppervlak wonen	0/-	0/-	0/-	0/-
	Luchtkwaliteit	0	0	0	0
	Externe veiligheid	0	0	0	0
	Hinder bij de uitvoering	-	--	--	-

Verkeer en vervoer

Het nulalternatief scoort negatief omdat hierbij de opwaardering van de N307 naar N23 achterwege blijft. De verkeersafwikkeling rondom de Roggebotsluis en nabij de aansluiting met de N50, als ook de bereikbaarheid van Kampen, zal hierdoor in de toekomst verslechteren.

Alle alternatieven scoren positief ten aanzien van het OV-potentieel. Dit komt vooral door de ligging nabij het nieuwe station van de Hanzelijn. De woningbouw in de GOW-alternatieven is hier het dichtstbij. In het nulalternatief is de woningbouw hier verder weg van geprojecteerd.

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Verkeer en vervoer	Verkeersafwikkeling	0	0	0	-
	Verkeersveiligheid	0	0	0	0
	Bereikbaarheid	0	0	0	0/-
	OV-potentieel	+	+	+	0/+

Ruimtegebruik

Voor de criteria *Wonen* en *Voorzieningen* zijn alle alternatieven weinig onderscheidend in effecten. De recreatieve waarde van het gebied wordt het grootst als een zo natuurlijk mogelijk systeem wordt nagestreeft.

In het nulalternatief zit, door de ruimtelijke reservering voor een eventueel toekomstige bypass, het gebied ten westen van Kampen de komende jaren 'op slot' voor grootschalige ontwikkelingen en is het gebied voorlopig dus niet bruikbaar voor nieuwe woonwijken of bedrijventerreinen. Dit effect wordt als beperkt negatief aangemerkt ten aanzien van *Werken*.

Thema	Criterium	GOW 1	GOW 2	GOW 3	Nul
Ruimtegebruik	Wonen	+	+	+	0/+
	Werken	0	0	0	0/-
	Recreatie	+	++	++	0
	Voorzieningen	0	0	0	0

4 MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF

Het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) is het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast en de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd. Het MMA geeft de meest positieve en de minst negatieve milieueffecten weer. Voor een planMER is het ontwikkelen van een MMA niet wettelijk verplicht. Aangezien de initiatiefnemers het niettemin zinvol achtten om de richting waarin een MMA kan worden gezocht te verkennen is in dit planMER een MMA ontwikkeld. Voor het MMA vormen de onderdelen natuur, ruimtelijke kwaliteit en recreatie zeer belangrijke onderdelen. Deze zijn leidend geweest voor het samenstellen van het MMA.

Het MMA (zie afbeelding 7) wordt hoofdzakelijk vormgegeven door de combinatie van maximale dynamiek vanuit het Vossemeer en de IJssel en een binnendijs gesitueerde woningbouw als basis. Met het toelaten van een maximale dynamiek in de bypass in het MMA worden zeer gunstige voorwaarden geschapen voor de ontwikkeling van moeras- en rietvegetaties die van belang zijn voor kwalificerende moerasvogels. Ook bestaan in dit alternatief goede mogelijkheden voor een zo natuurlijk mogelijke inrichting van de bypass en scoort dit alternatief zeer gunstig ten aanzien van de ecologische relaties.

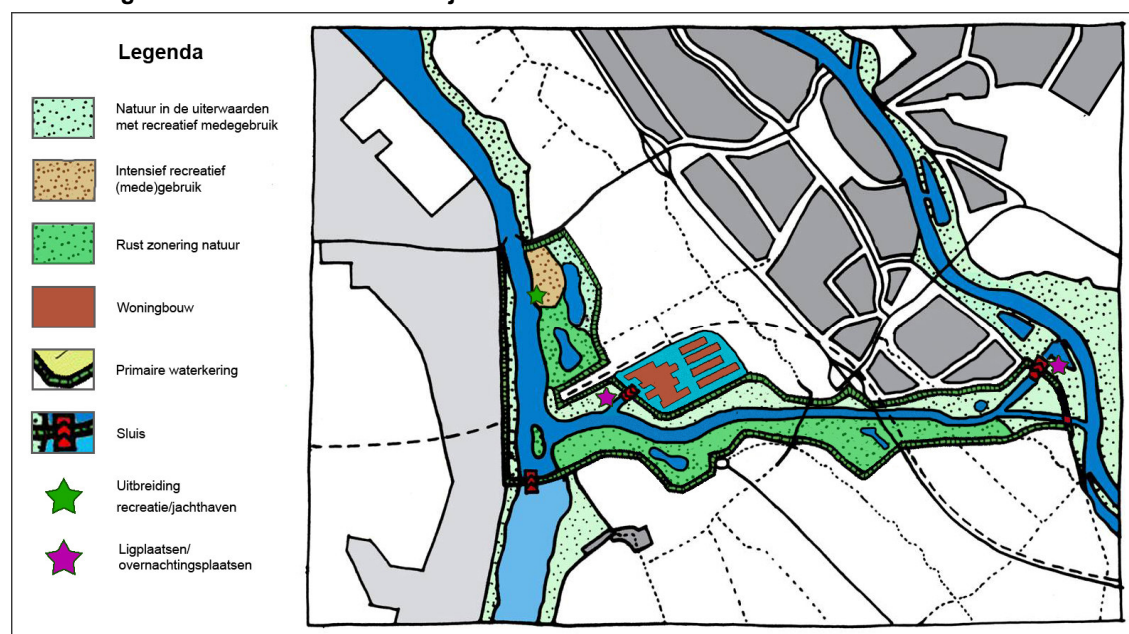
Met de keuze voor maximale dynamiek hangt samen dat negatieve effecten ten aanzien geohydrologie en ruimtebeslag van bestaande natuur optreden. De effecten ten aanzien van geohydrologie worden in het MMA op voorhand niet verder gemitigeerd. Voor het gebied ten noorden van de bypass zijn de grondwaterstandveranderingen niet of nauwelijks merkbaar voor de huidige gebruikers. De mogelijke veranderingen ten zuiden van de bypass kunnen gunstig zijn voor eventuele weidevogelcompensatie.

Het binnendijks bouwen van woningen brengt voor natuur de minste verstoring met zich mee ten opzichte van de andere woningbouwalternatieven. Door bij de woningbouw ook water te creëren ontstaan hier ook interessante mogelijkheden voor natuur en recreatie. Bij de woningen worden slechts in beperkte mate ligplaatsen gerealiseerd, waardoor verstoring door uitvaartbewegingen zoveel mogelijk kan worden beperkt.

In het MMA is de vaargeul nabij de kruising met de Hanzelijn gescheiden van het natuurgebied De Enk. De Enk is vanuit de vaargeul niet per boot toegankelijk. In de zonering zijn ten zuiden van de vaargeul en direct ten noorden van de Hanzelijn natuurzones opgenomen, specifiek geschikt voor rietmoeras. Ten noorden van de vaargeul is een zone met uiterwaardnatuur voorzien waar, naast een dagstrandje in de bypass en op de dijk extensief recreatief medegebruik mogelijk is. Nabij de sluis die toegang geeft tot het binnendijkse woongebied worden enkele ligplaatsen voor bewoners van dit woongebied gesitueerd, mede ter opvang van vaartuigen die het woongebied niet in kunnen varen bij een gesloten sluis. Een uitbreiding van de jachthavenvoorzieningen met maximaal 150 plaatsen vindt plaats bij de huidige jachthaven van de Jachthaven-Camping Roggebotsluis.

Voor het tracé voor de N23 wijkt het MMA niet af van de huidige oeververbinding bij Roggebotsluis. Het tracé valt nagenoeg samen met de huidige N307. De exacte locatie en het type oeververbinding wordt bepaald op basis van nader onderzoek in een besluitMER.

Afbeelding 7 Het Meest Milieuvriendelijke Alternatief

De resterende effecten van het MMA zijn in het planMER onderzocht voor dezelfde milieuthema's en volgens dezelfde beoordelingsystematiek als de andere alternatieven.

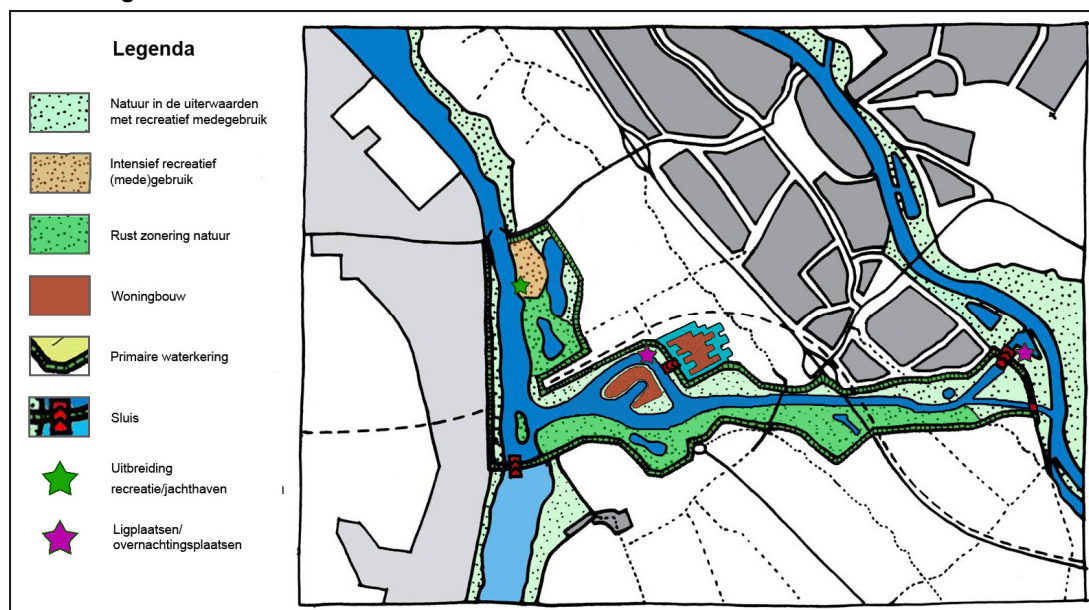
5 VOORKEURSALETERNATIEF

Een voorkeursalternatief is een alternatief dat voldoet aan de doelstellingen van de initiatiefnemers en dat door hen ook financieel, bestuurlijk en maatschappelijk haalbaar wordt geacht. Het voorkeursalternatief is het alternatief dat wordt vastgelegd in de partiële streekplanherziening van het Streekplan 2000+ van provincie Overijssel en in de partiële planherziening van het Omgevingsplan Flevoland 2006 van de provincie Flevoland. Het voorkeursalternatief wordt vervolgens in een vervolgstadium verder in detail uitgewerkt in een besluitMER, waterkeringsplan en bestemmingsplan(nen). In afbeelding 8 is het voorkeursalternatief opgenomen.

Het voorkeursalternatief bestaat uit elementen van de alternatieven zoals die zijn beschreven in het MER. Dit betekent dat de effecten van (elementen van) het voorkeursalternatief in het MER zijn terug te vinden of zijn af te leiden. Het voorkeursalternatief komt voor een groot deel overeen met het MMA.

In afwijking van het MMA is in het voorkeursalternatief een deel van de woningbouw buitendijks gesitueerd. De verhouding tussen binnen- en buitendijkse bebouwing in het voorkeursalternatief wordt bij de inrichting in een vervolgstap nader onderzocht en maakt onderdeel uit van het nader op te stellen besluitMER en bestemmingsplan. Voor de bepaling van de verhouding tussen binnendijkse en buitendijkse woningen is bij het inrichtingsvraagstuk natuur een kritische factor. Dit is vooral vanwege het aantal ligplaatsen en vaarbewegingen die daardoor ontstaan. In het voorkeursalternatief worden in totaal enkele honderden privé ligplaatsen bij de woningen gerealiseerd tegenover slechts een beperkt aantal ligplaatsen bij de woningen in het MMA. Dit veroorzaakt meer vaarbewegingen en daarmee meer verstoring voor natuur. In het bijzonder geldt dat voor de verstoring van kwetsbare vogelsoorten.

Afbeelding 8 Voorkeursalternatief

De effecten van het voorkeursalternatief zijn in het planMER onderzocht voor dezelfde milieuthema's en volgens dezelfde beoordelingsystematiek als de andere alternatieven. Dit alternatief is ook beoordeeld op het bereik van de doelen zoals aangegeven in het Masterplan. Hierbij wordt geconstateerd dat alle doelen ten aanzien veiligheid, natuur, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid goed kunnen worden behaald. Vooral ten aanzien de te realiseren waterstands daling op de IJssel, de bijdrage aan het behalen van Natura 2000 doelstellingen, de synergie tussen functies en de bijdrage aan een attractief nieuw milieu scoort dit alternatief zeer goed.

Het voorkeursalternatief geeft een plan voor IJsseldelta-Zuid weer dat het beste aansluit bij de wensen van een meerderheid van de betrokken instanties en de betrokkenen uit het gebied. Of het voorkeursalternatief ook de uiteindelijke inrichting is die gerealiseerd gaat worden hangt af van politieke besluitvorming. Bij deze besluitvorming worden naast de wensen uit de omgeving en het draagvlak hiervoor ook andere afwegingen betrokken. Belangrijk daarbij is in hoeverre een plan voldoet aan de doelstellingen die zijn geformuleerd. Daarnaast spelen onder andere ook de kosten en effecten die de plannen hebben op de omgeving een belangrijke rol.

6 WAT MOET NOG NADER ONDERZOCHT WORDEN?

In het MER zijn leemten in kennis en informatieesignaleerd. Tevens is vermeld in hoeverre deze leemten in kennis invloed hebben gehad op de effectenbeschrijving en of zij van belang zijn bij de uiteindelijke besluitvorming over de totaalontwikkeling.

Ten aanzien van het thema bodem wordt aanbevolen in het vervolg de aanwezigheid van bodemverontreinigingen (puntbronnen) te onderzoeken met name ten behoeve van het hergebruik van de vrijkomende grond.

Ten aanzien van het thema natuur wordt aanbevolen om onderzoek te doen naar de verstoring door recreatievaart. Er zijn veel variabelen die nu meespelen (aantal boten dat uitvaart, verdeling over het water, verblijftijden etc), waardoor nu geen onderbouwde uitspraken kunnen worden gedaan. Onderzoek is mogelijk door het modelleren van vaarbewegingen voor een periode van bijvoorbeeld een jaar, om een betere inschatting te maken van de verstoring.

Ten aanzien van geluid zijn mitigerende maatregelen mogelijk. Nader onderzoek zal echter uit moeten wijzen in hoeverre dat noodzakelijk/wenselijk is en welke mogelijkheden er zijn. In het vervolgstadium (bestemmingsplan en besluitMER) is het noodzakelijk een akoestisch onderzoek en luchtkwaliteitsonderzoek uit voeren om een goed inzicht te krijgen in de meer lokale effecten en eventuele mitigerende maatregelen die mogelijk dan wel noodzakelijk zijn.

Voor het bepalen van het effect van de ingreep op de grondwaterstanden is het meest recente model voor deze regio gebruikt. In het vervolgtraject zal worden nagegaan hoe reëel en betrouwbaar het gehanteerde grondwatermodel is voor het projectgebied. Voor de monitoring van effecten zullen ook meer peilbuizen in het gebied moeten worden geplaatst.

COLOFON

Opdrachtgever	: Provincie Overijssel
Project	: IJsseldelta-Zuid
Dossier	: B1048.01.001
Omvang rapport	: 19 pagina's
Auteur	: Caroline Winkelhorst
Bijdrage	:
Interne controle	: Wendy Scheuten
Projectleider	: Mark Groen
Projectmanager	: Teunis Iouters
Datum	: 4 maart 2008
Naam/Paraaf	:

DHV B.V.

*Ruimte en Mobiliteit
Verlengde Kazernestraat 7
7417 ZA Deventer
Postbus 927
7400 AX Deventer
T (0570) 63 93 00
F (0570) 63 93 01*

www.dhv.nl